

Elen och elsystemet spelar en allt mer central roll i omställningen av energisystemet...

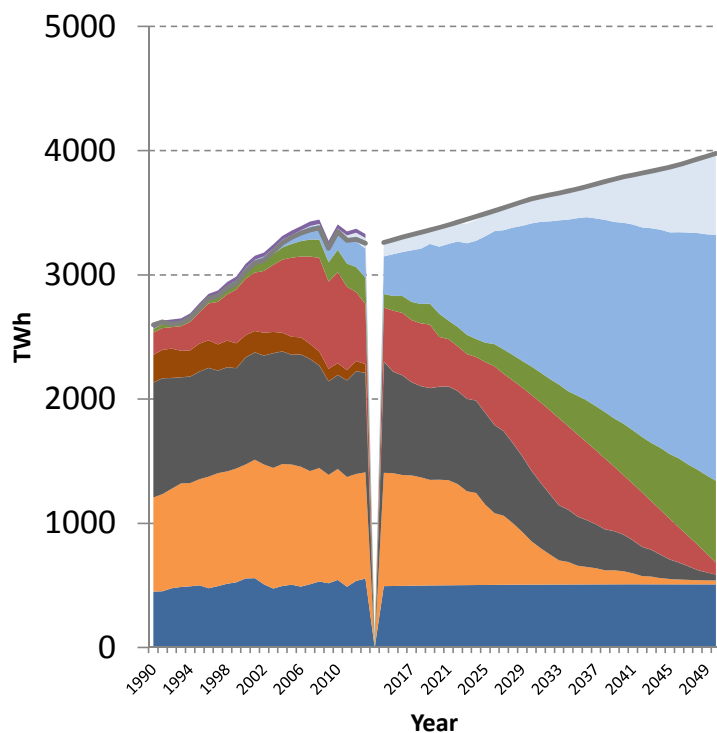
Filip Johnsson, Chalmers
Thomas Unger, Profu

NEPP 4/2, 2016

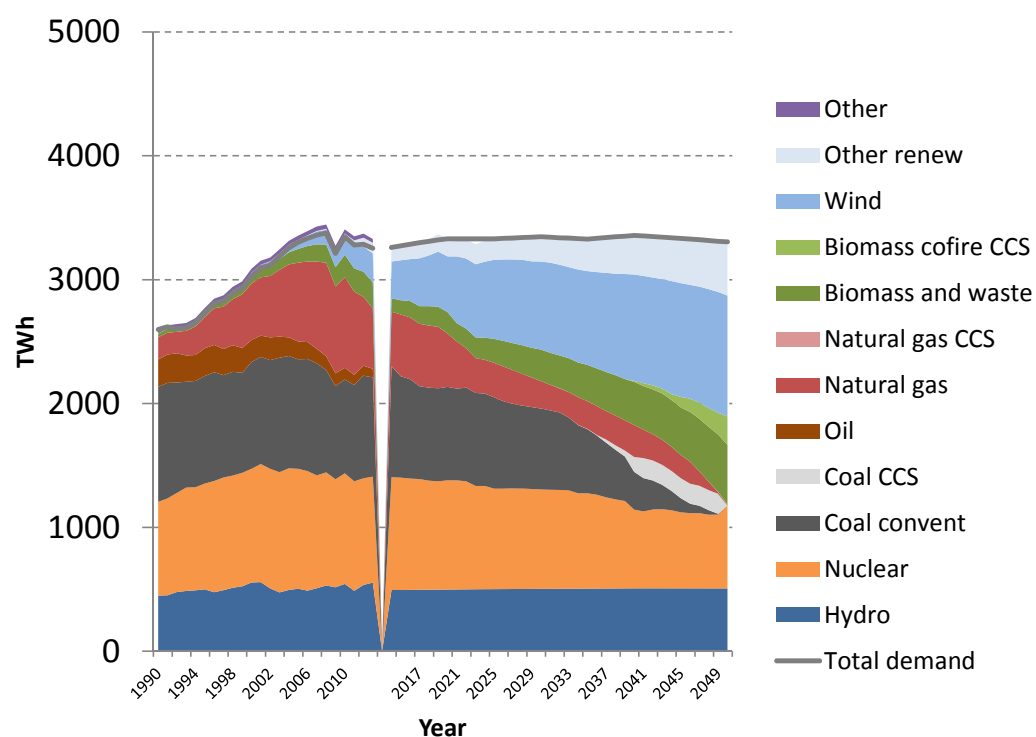

Europa (EU-27+NO+CH): Elproduktion för att uppfylla klimatmål Historik från 1990 vs utveckling till 2050

Green Policy

Regional Policy

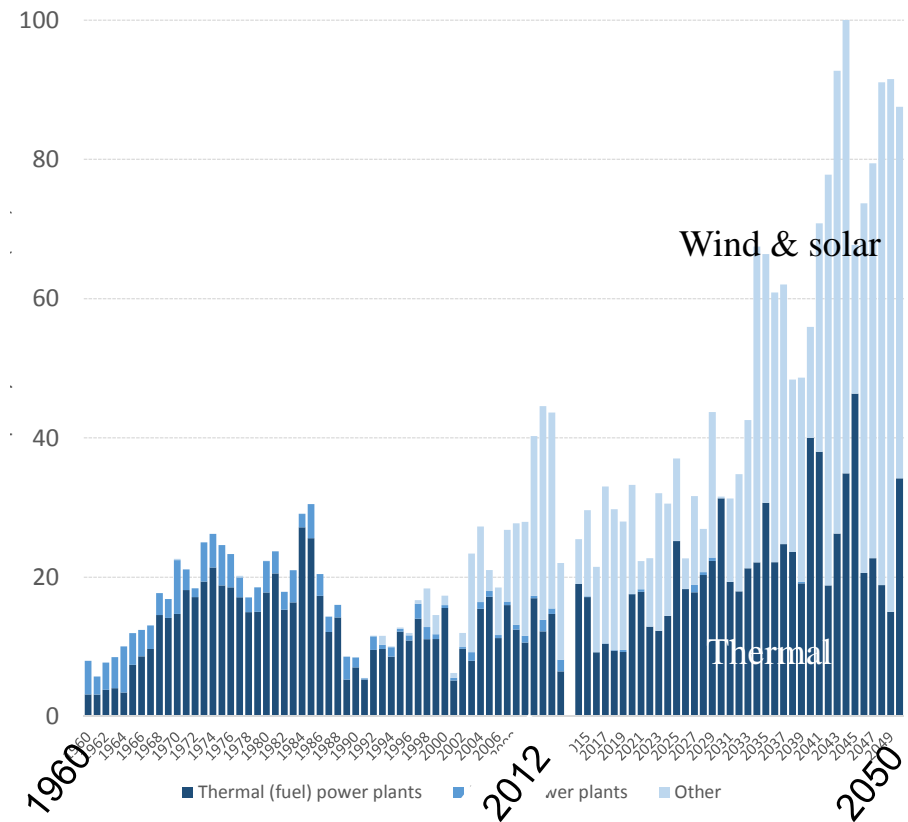
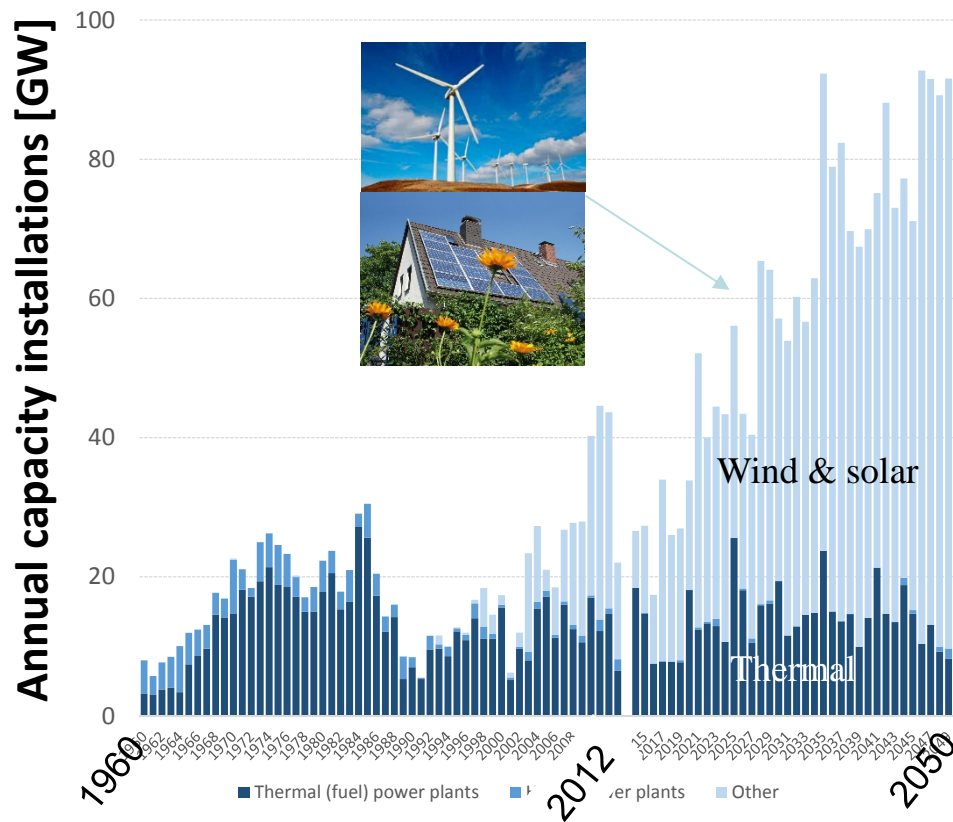
- Other
- Other renew
- Wind
- Biomass cofire CCS
- Biomass and waste
- Natural gas CCS
- Natural gas
- Oil
- Coal CCS
- Coal convent
- Nuclear
- Hydro
- Total demand

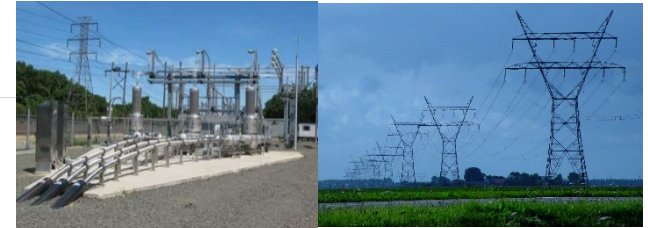
Europa (EU-27+NO+CH): Nödvändiga investeringar i elproduktion för att uppfylla klimatmål

Historik 1960 vs utveckling till 2050

Green policy

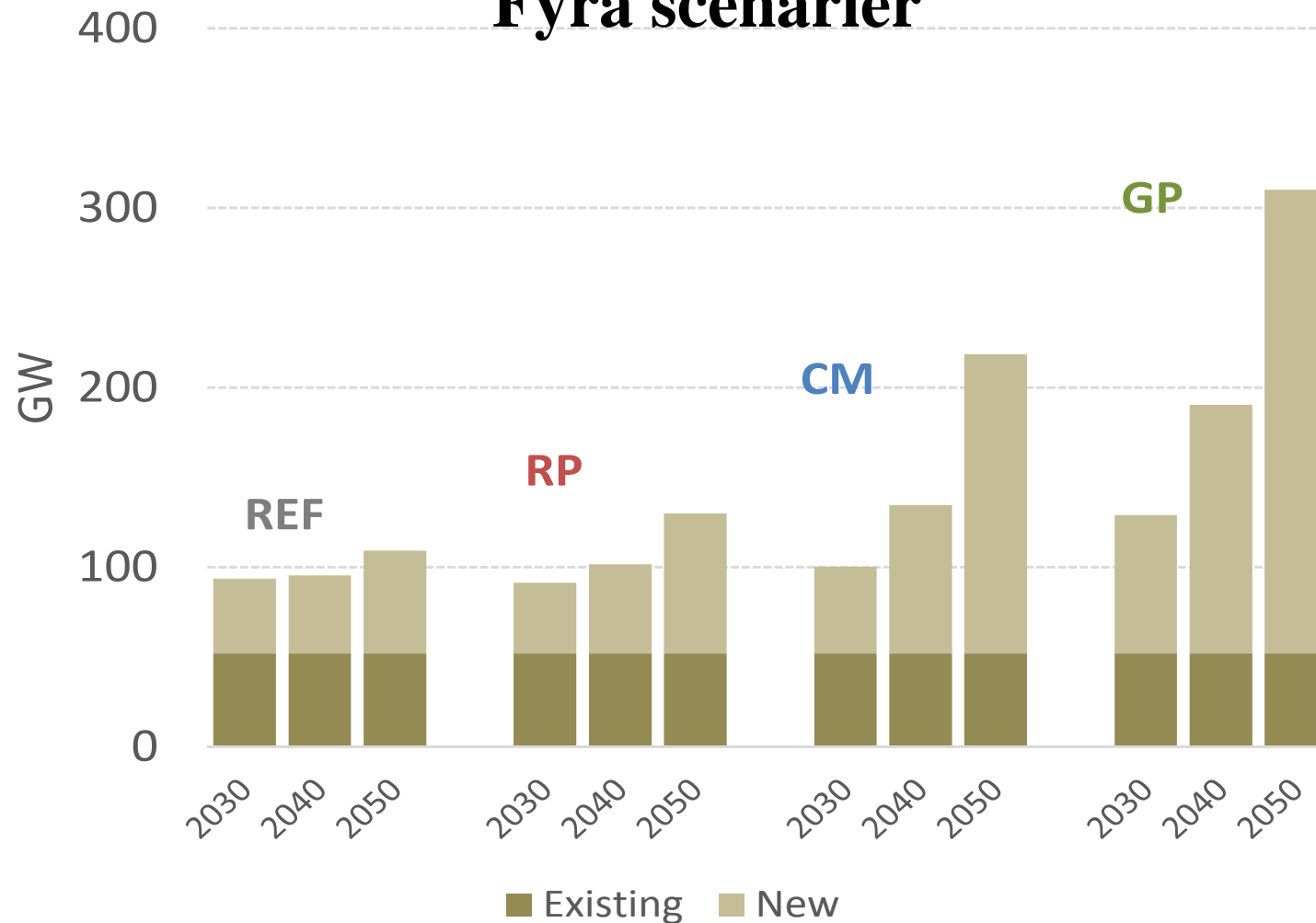
Climate market

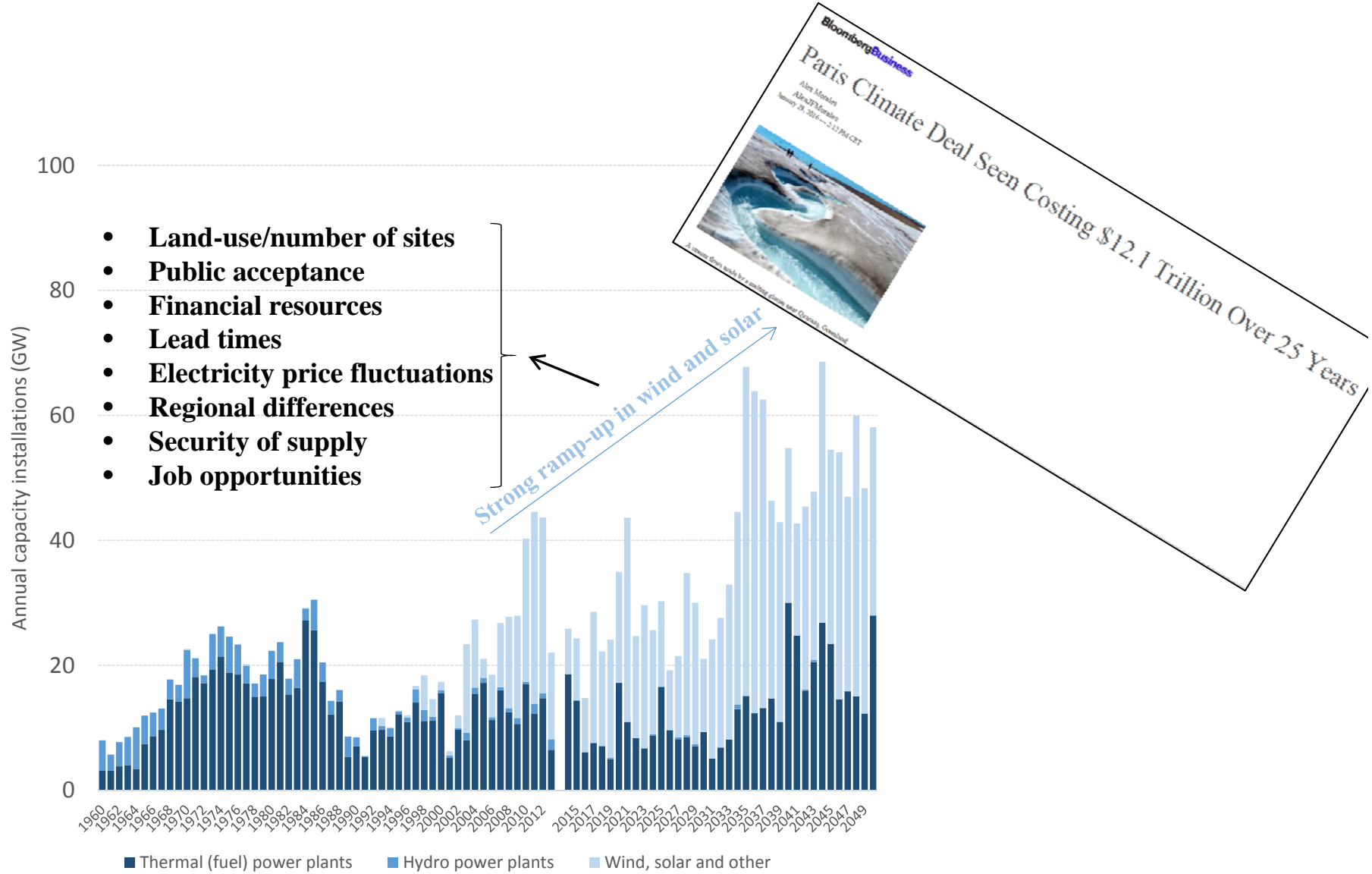

Europa: Stora investeringar i överföringskapacitet

Fyra scenarier

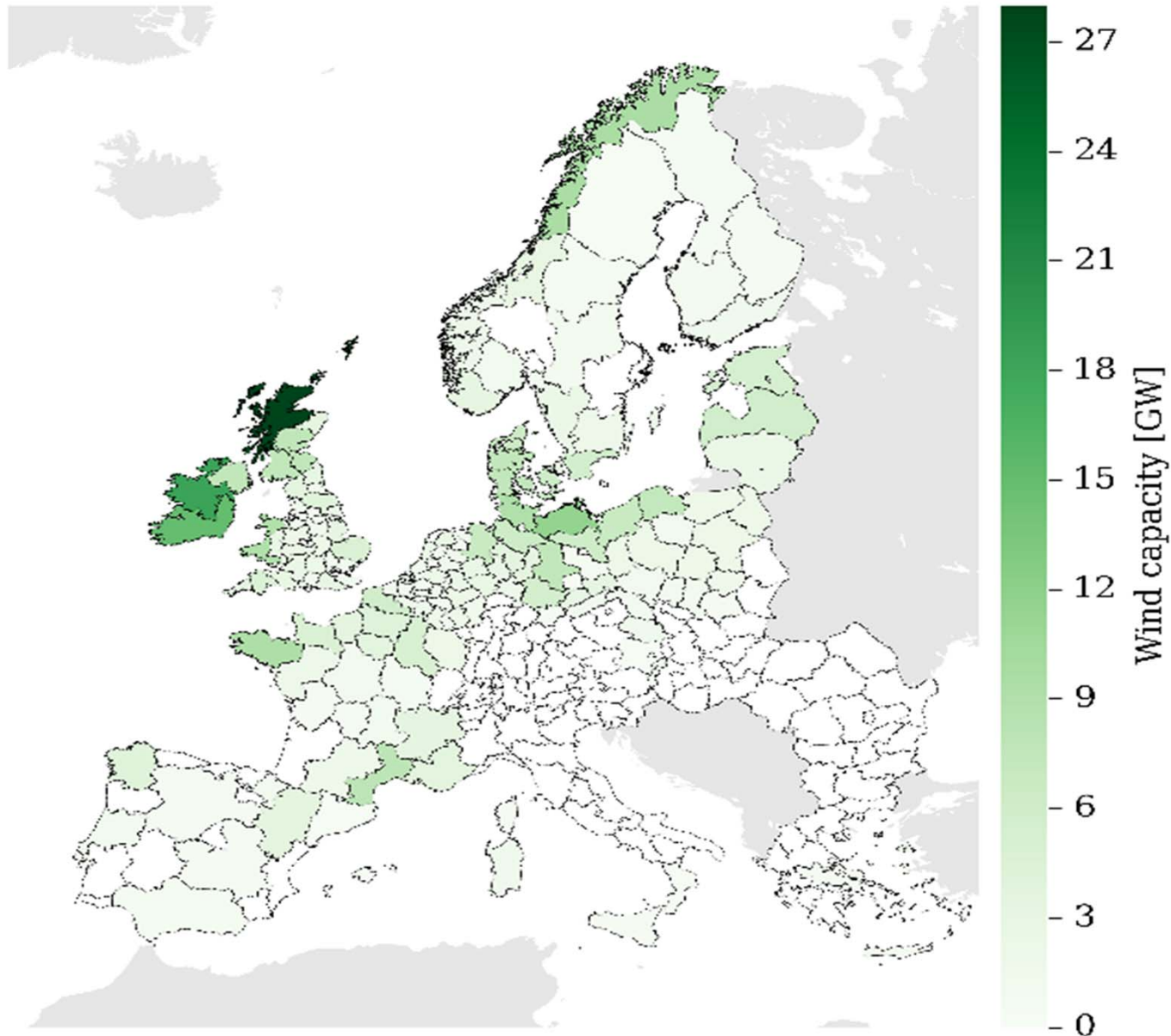
Investeringar ger betydande konsekvenser och möjligheter...

“Regional Policy”

Stora regionala skillnader var förnybart hamnar

⇒ Goda möjligheter till effektivt resursutnyttjande med ökad handel

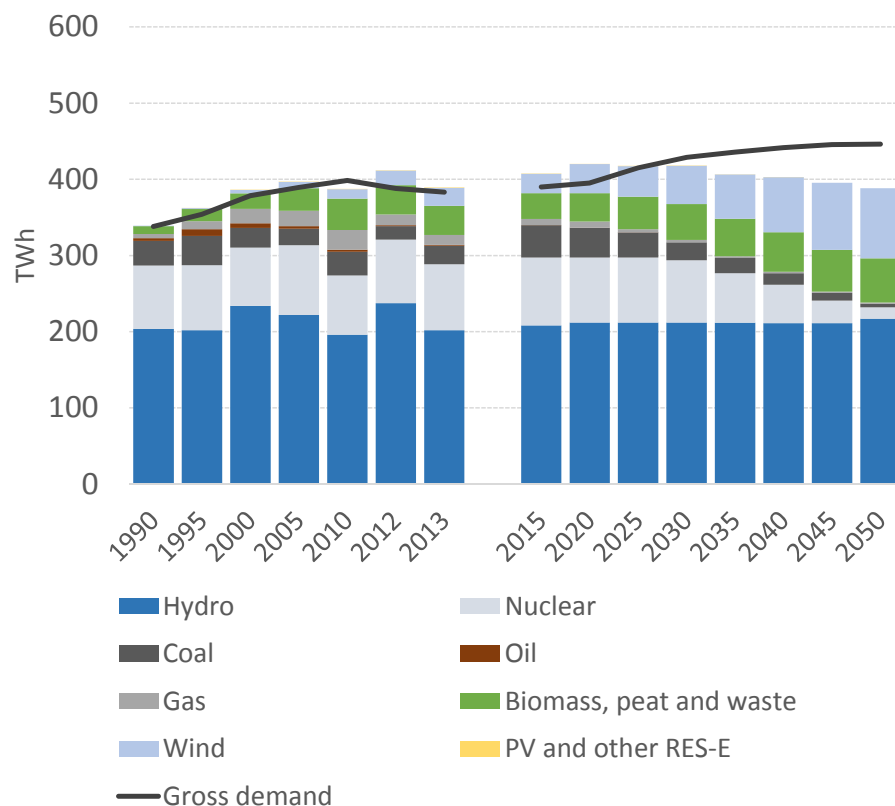

Några reflektioner - elsystemet

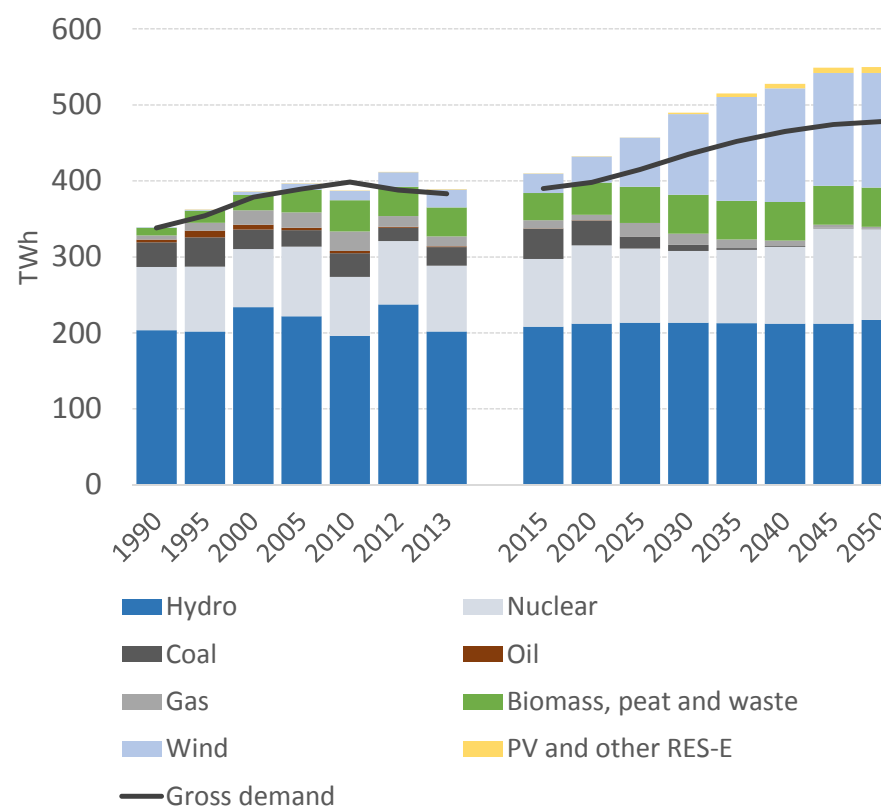
- Samtliga scenarier ger stora mängder förnybart, framförallt vind
  - Stora regionala skillnader (vindlägen, handel, marknad,....)
- Vi måste ”byta” system under de kommande decennierna
  - Hur vi än gör måste investeringarna tas (med eller utan kärnkraft)
  - ”Certifikat/stöd för alltid” eller ny typ av marknad
  - Norden står förhållandevis väl rustat, men drivkraft (tex CO₂ pris!) krävs för omställning – annars förblir det låga elpriser
- Problematiskt med ”energy-only” marknad
  - Traditionellt ”25%” investeringskostnad”, ”75%” rörlig
  - Framtid ”75%” investering, ”25%” rörlig
- Ökad andel korta men frekventa högkostnadsperioder ger bättre förutsättningar för ”business case” för reglerkraft tex gasturbin

Nordisk elproduktion: låga CO₂-utsläpp, goda förutsättningar för förnybart och potentiellt stor elelexport

National RES focus in Cont EU: partial nuclear phase-out 2020 in Swe, no new investm besides support (TGC prolonged in SE+NO), low CO₂ prices

Climate M: ambitious climate policy (-80% in EU), nuclear reinvestm, increased electrification

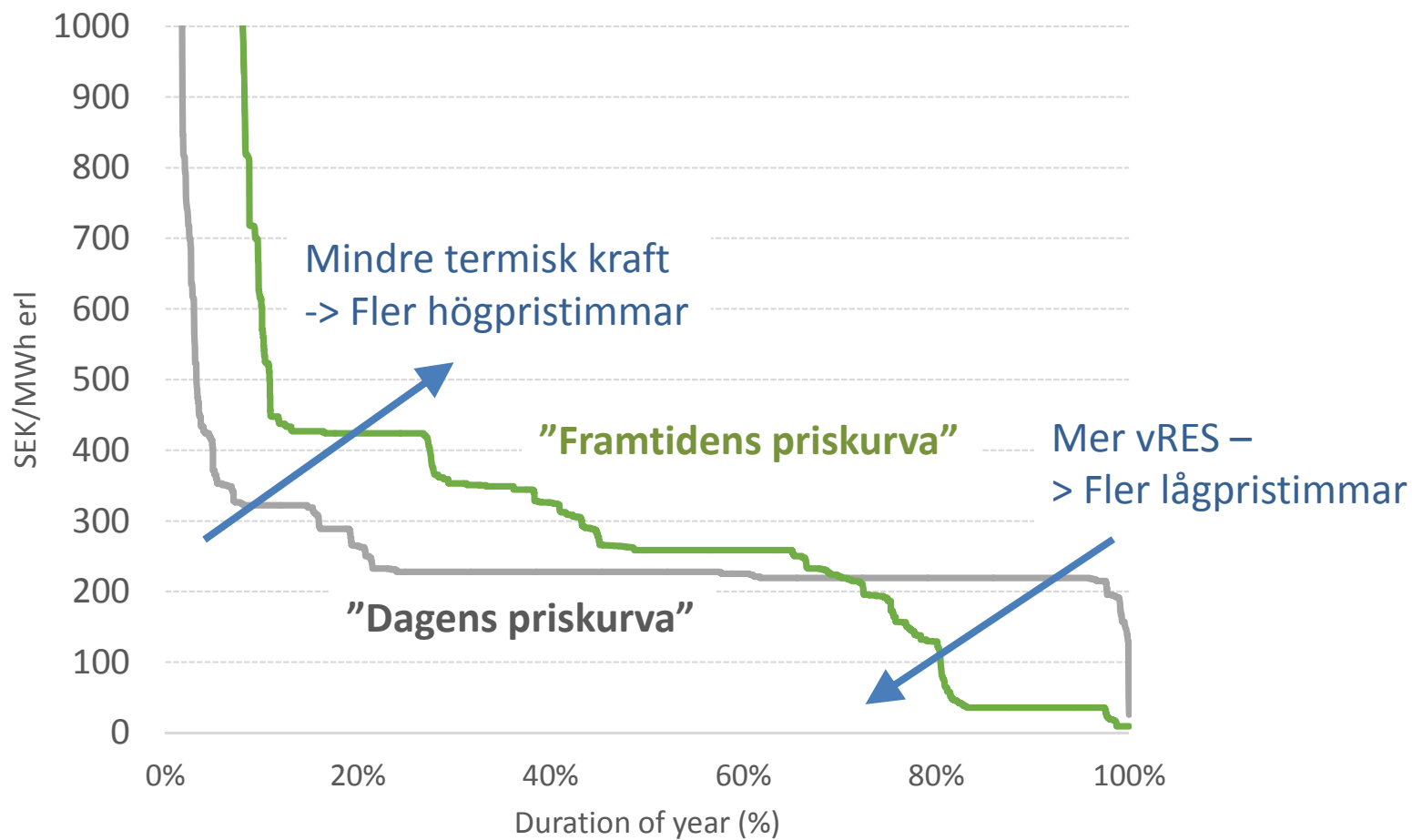

2014-2015: ca 10 TWh nettoexport

Mer VRES och mindre termisk kraft

-> Större variabilitet i elpris

Ytterligare observationer från våra simuleringar med ökande andel vRES i elproduktionen

---

- Vattenkraft och förstärkt elöverföring dämpar effekten
- Vattenkraften kommer att köras mer "offensivt", utnyttningstider för bef. termisk kraft minskar, särskilt KK
- Lågpristimmar:
  - blir ett "året-runt"-fenomen och sammanfaller med stor vindkraftproduktion
  - relativt lång varaktighet -> begr. potential för DSM
- Högpristimmar:
  - kvarstår som i huvudsak ett vinterfenomen
  - bristsituationer (vintertid)
  - dellast- och startuppknaster för termiska verk
  - mer utspridda och enstaka -> mer lämpade för DSM

Intjäningsförmågan beror på produktionsprofil och anpassningsgrad

